

Svenskundervisning utomlands

Visste du att över 30 000 studenter utomlands väljer att lära sig svenska och studera svensk kultur varje år?

AV MARIA BOURONCLE • SWEA WASHINGTON D.C.

Vid 200 universitet i 37 länder på tre kontinenter erbjuder över 600 lärare undervisning om Sverige och det svenska språket. En av dessa svensktalande ambassadörer är Michigan-Swean Johanna Eriksson. Sedan 2001 är hon Scandinavian Program Director på University of Michigan i Ann Arbor som ligger drygt sju mil öster om Detroit. Universitetet rankas som USAs bästa offentliga universitet före både UCLA och UC Berkeley i Kalifornien och har över 50 000 studenter.

”Det kanske är mest känt för sin ekonomi-, ingenjör- och läkarutbildning, men många hittar till samhällsvetenskapliga ämnen också och humaniora ingår som en obligatorisk del av utbildningen”, berättar Johanna. ”Svenskan tillhör den germanska institutionen och vi erbjuder tre års språkstudier.”

Ungefär 3,9 miljoner amerikaner har svenskt ursprung, men den som läst Vilhelm Mobergs romansvit och kan sin Kristina och Karl Oskar, vet att de flesta svenska utvandrarna bosatte sig på andra sidan Lake Michigan, i Minnesota. Så varför vill någon studera svenska här? Faktum är att det finns många nordiska ättlingar i Michigan också, särskilt från Finland. Och upptagningsområdet är stort; hälften av studenterna flyttar hit från andra stater och från andra länder.

”Dessutom finns det nog nästan lika många anledningar till att studera svenska som det finns studenter”, säger Johanna. ”Visserligen har en hel del svenska rötter, men någon blir intresserad efter att ha hittat en svensk artist på Spotify. Någon annan hittar hit för att de gillar hockey. Vår introduktionskurs, Scandinavian Civilization med drygt femtio elever,

blir alltid fullbokad. Den, liksom vår populära kurs i nordisk mytologi, ger vi på engelska.”

Johanna lärde känna DC-Swean Maria Bouroncle för över tio år sedan. De är båda medlemmar i ASTRA, Association for Swedish Teachers and Researchers in America, ett unikt nätverk för lärare och forskare i svenska språket vid universitet i Kanada, Mexiko och USA. De träffades på House of Sweden i Washington DC vid ett av ASTRA:s årliga symposium. Maria var då engagerad i Svenska Skolans styrelse och hade fått nys om konferensen som lät så spännande att hon genast frågade om hon fick vara med och lyssna. Det fick hon och sedan dess är hon fast. Strax därefter skolade hon om sig från internationell ekonom till författare.

Tack vare ett bidrag från Detroit

Swedish Foundation är Maria det skandinaviska programmets writer-in-residence under vårterminen. Förutom tid för att skriva på nästa projekt och tala om sina böcker, *Flickan med en lapp om halsen* och *Drömmen om Chicago*, som just publicerats på engelska, undervisar hon femton studenter i svensk litteratur och kreativt skrivande.

”Det är en fantastiskt rolig och givande erfarenhet, men betydligt mer krävande än jag någonsin hade kunnat föreställa mig”, säger Maria.

Johanna har undervisat i nästan trettio år och har många järn i elden. Genom åren har det blivit många uppskattade konserter, litteratur- och kulturfestivaler med både Kristina Lugn och Lars Norén-tema, liksom författarbesök av bland annat Lena Einhorn, Kjell Espmark och Richard Tellström. Dessutom organiserade Johanna under nära tjugo år ett utbyte mellan University of Ann Arbor och gymnasieskolorna i sin hemstad Helsingborg, en fantastisk möjlighet för både svenska och amerikanska ungdomar att få nya vänner för livet.

”Det känns viktigt att studenterna får uppleva Sverige och använda språket i

vardagen”, säger hon. ”De lokala skandinaviska föreningarna och generösa privata donatorer stöttar oss med stipendier, vilket gör att flera studenter haft ekonomisk möjlighet att praktisera under sommaren på bland annat Fredriksdals friluftsmuseum i Helsingborg, Svenska kyrkan i Uppsala och deltagit i arkeologiska utgrävningar på Gotland.”

Johanna reser till Sverige med sina elever varje år. Tillbaka på hemmaplan efter vårens studieresa till Stockholm träffar Johanna Maria på campus i Ann Arbor för att berätta. Det är en ovanligt varm dag för att vara mars när de går från universitetet till det lokala libanesiska haket för lunch. På väg dit passerar de ett par studenter som har fått fram shortsens och ligger i gräset och läser. På trappan till det pampiga juridikbiblioteket tar en fotograf bilder på ett ungt, nygift par och en mamma på besök böjer sig ner för att mata en rund, rödbrun ekorre ur handen.

Efter falaflarna visar Johanna en students scrapbook från resan. Maria bläddrar

bland minnesanteckningar, foton och teckningar om samtal med en riksdagsledamot, debatt och omröstning i riksdagens plenisal, besök på bland annat Stockholms stadsmuseum, Historiska museet, Liljevalchs och ABBA-museet.

Under veckan i den svenska huvudstaden har studenterna också hunnit träffa gymnasieelever på Norra Real och professorer på KTH, samt hälsat på före detta Michigan-studenter som fått arbete inom svenskt näringsliv. Fika med semlor, prinsesstårter och kanelbullar utgjorde uppskattade pauser under de intensiva dagarna. Liksom jakten på den perfekta köttbullens som avgjordes på Södermalm. Restaurang Pelikan fick högsta betyg. Besöket avslutades med föreställningen Lonely Together på Stadsteatern baserad på Avicii:s musik.

”För flera av mina studenter är det här deras första utlandsresa, så det brukar alltid vara någon som tappar bort passet eller går vilse i tunnelbanan, men den här gången gick allt bra”, säger Johanna. ■

Maria Bouroncle är, efter en lång karriär inom internationellt bistånd, författare sedan 2019. I sin verklighetsbaserade roman *Drömmen om Chicago* skildrar hon den kvinnliga utvandringen från Sverige under 1920-talet. Maria är medlem i SWEA Washington D.C. och styrelseledamot i Swedish American Historical Society vid North Park University i Chicago.

Johanna Eriksson är lärare i svenska och svensk kultur samt programansvarig för skandinaviska studier på University of Michigan i Ann Arbor sedan 1998. Hon är också med i universitetets Raoul Wallenberg-kommitté. Hon är medlem i SWEA Michigan, där hon är sekreterare i styrelsen. Sedan 2023 sitter hon i kommittén för SWEA Internationals litteraturstipendium.

